

POBLES ABANDONATS A LES TERRES DE L'EBRE

conservació prou bo. També s'ha pogut incidir en el fet que diversos llogarets han desenvolupat intents de repoblament, "la major part de les vegades nascuts des de l'associacionisme i sense un ampli suport institucional". Dos casos excepcionals de repoblament viu són la Miliana, a Ulldecona, i Llaberia, a Tivissa, amb models totalment diferenciats. **"El cas de la Miliana és un dels casos més exitosos de repoblament"**, assegura Cabré.

Més enllà de les Terres de l'Ebre, les dades demogràfiques posen en evidència el procés d'urbanització global i l'abandonament progressiu de bona part del territori. Les regions

La regió de l'Ebre té pocs pobles buits o semiabandonats tot i ser un territori rural

de parla catalana no en són una excepció i registren un nombre elevat de nuclis despoblats o en vies de despoblament. Este fenomen respon al que es denomina patrimoni adormit i la primera rase del projecte Nuclis Abandonats s'ha centrat a **"inventariar i caracteritzar"** tots estos pobles, segons explica Cabré, que afegix que en una segona fase, a partir de les dades obtingudes, el repte seria al-

La 2a fase del projecte 'Pobles Abandonats' vol provocar polítiques públiques

menys provocar polítiques públiques contra el despoblament i que incentiven el repoblament d'alguns nuclis encara vius.

L'anàlisi dels nuclis permet obtenir més classificacions, a banda de si estan ocupats o no i que cada nucli presenta unes peculiaritats i unes causes de despoblament sovint desiguals. Entre els resultats obtinguts, destaquen principalment la tipologia

dels assentaments (pobles, semidipersos sense xarxa urbana, masos o parròquia de masos, colònies industrials, barris, fortificacions militars, nuclis de barraques o habitatges informals); l'estat actual dels nuclis, el període d'abandonament i els possibles intents de recuperació. Altres resultats aconseguits estan relacionats directament amb el context geogràfic i històric de l'assentament, els recursos patrimonials o els factors socials i econòmics de l'indret.

El projecte també ha servit per a elaborar mapes i patrons cartogràfics digitals, i que permeten plasmar els resultats per diferents comarques, i s'ha creat un aplicatiu d'anà-

si de dades amb Power BI que permet consultar d'una manera agregada i molt gràfica la informació quantitativa i qualitativa que apareix a les fitxes dels nuclis. **"Volem divulgar l'existència de tot este patrimoni"**, conclou Cabré, que reconeix que hi ha pobles **"molt difícils de recuperar encara que estiguen envoltats d'activitat agrícola"**. Amb la faena feta, amb les dades obtingudes, hi ha previst crear ara una comissió d'anàlisi que formule conclusions acurades per territoris, expliquen des de l'IRMU. ■

FOTOGRAFIES: SANDRA ORDOÑO, SÒNIA SÀLVIA, NÚRIA REPIO I ERNEST CABRÉ

NUCLIS VIUS

LLABERIA (RIBERA D'EBRE)

Poble del municipi de Tivissa a 33 quilòmetres del cap comarcal, declarat Bé Cultural d'Interès Local, ben conservat, amb 21

cases en bon estat o en possible recuperació i 4 en mal estat. Permanentment només hi viuen dos persones. Tradicionalment, l'activitat se basava en la ramaderia i la transhumància.

COLÒNIA GASSOL (BAIX EBRE)

Barri del municipi de Tortosa, a tocar de Bitem, a set quilòmetres del cap comarcal, catalogat pel Catàleg del Patrimoni Municipal, amb unes 20 cases en bon estat

o en possible recuperació entre la Casa Gran i els antics edificis comunitaris. Té 25 habitants. Colònia agrícola molt similar a les de caràcter industrial.

BALADA (MONTSIÀ)

Poble sense protecció, a 11 quilòmetres del cap comarcal. El seu carrer principal delimita els municipis d'Amposta i Sant Jaume d'Enveja. Ben conservat, amb 40 cases en bon estat o en possible recuperació. Deu habitants. Nucli format a partir de la colonització del delta de l'Ebre.

ANOLLS (MONTSIÀ)

Barri del municipi d'Ulldecona, ben conservat i sense protecció, a 27 quilòmetres del cap comarcal. Deu cases estan en bon estat o en procés de recuperació i quatre, en mal estat o enderrocades. Hi viu una família. Si es compten els veïns ocasionals, 10 persones. El seu origen recau en el repoblament de la plana del Montsià, on els camps de conreu eren àmpliament productius.

LA MILIANA (MONTSIÀ)

Un altre barri del terme municipal d'Ulldecona, a 18 quilòmetres del cap comarcal, en bon estat de conservació però sense protecció. Dos cases en mal estat i unes 14 en bon estat o en procés de recuperació. Vint habitants. La primera documentació del topònim Miliaris se troba a la carta de poblament d'Ulldecona del 1222, relacionada amb el pas de la Via Augusta.

LES VENTALLES (MONTSIÀ)

Barri d'Ulldecona declarat Bé Cultural d'Interès Local, ben conservat, amb 37 cases en bon estat o en possible recuperació i quatre, en mal estat. Tradicionalment ha tingut la funció de tinença de terres, actualment d'oliveres. Hi estan censats 25 habitants.

